

Programma Nederlandse Economedag

27 oktober 2023

Leiden University – Wijnhaven (Turfmarkt 99, 2511 DP, Den Haag)

08.30	Welkom en registratie (Campus Den Haag van de Universiteit Leiden, locatie Wijnhaven)		
09.15-09.30	Opening	Pieter Hasekamp (CPB), Robert Dur (KVS)	(Nederlands)
09.30-10.30	Plenaire sessie	<i>AI en de arbeidsmarkt: Het einde van banen?</i> Zaal 2.01 Lisa Schallenberg (NOS), Anna Salomons (UU), Jonneke Bolhaar (CPB), Haroon Sheikh (WRR)	(Nederlands)
10.30-11.15	Pauze		
11.15-12.30	Parallel sessies A		
	Beleid-A1:	<i>Versimpeling toeslagenstelsel</i>	Zaal 2.02 (Nederlands)
	Beleid-A2:	<i>Marktwerking op de huurmarkt?</i>	Zaal 2.17 (Nederlands)
	Beleid-A3:	<i>Arbeidsmigratie</i>	Zaal 3.60 (Nederlands)
	Beleid-A4:	<i>Groene groei of degrowth</i>	Zaal 2.01 (Nederlands)
	Beleid-A5:	<i>Digitale euro</i>	Zaal 3.18 (Nederlands)
	Academic-A6:	<i>Firms and climate policies</i>	Zaal 2.19 (Engels)
	Academic-A7:	<i>Savings and wealth</i>	Zaal 2.60 (Engels)
	Academic-A8:	<i>Labor supply</i>	Zaal 3.54 (Engels)
	Academic-A9:	<i>Macro policy</i>	Zaal 2.10 (Engels)
	Academic-A10:	<i>International linkages</i>	Zaal 2.12 (Engels)
12.30-14.00	Lunch		
13.00-14.00	Poster sessie		
14.00-15.30	Tinbergen lezing	<i>Machine learning and financial crises</i> Zaal 2.01 Hélène Rey (London Business School)	(Engels)
	KVS-Penning voor beste proefschrift		
15.30-16.00	Pauze		
16.00-17.15	Parallel sessies B		
	Beleid-B1:	<i>Een economische blik op de stikstofcrisis</i>	Zaal 3.60 (Nederlands)
	Beleid-B2:	<i>Energiemarkt: prijsplafond</i>	Zaal 2.19 (Nederlands)
	Beleid-B3:	<i>Kansenongelijkheid onderwijs</i>	Zaal 2.02 (Nederlands)
	Beleid-B4:	<i>Internationale handel & industriepolitiek</i>	Zaal 2.01 (Nederlands)
	Beleid-B5:	<i>Negatieve emissies</i>	Zaal 3.48 (Nederlands)
	Academic-B6:	<i>Data and data science</i>	Zaal 3.16 (Engels)
	Academic-B7:	<i>Micro policy</i>	Zaal 2.17 (Engels)
	Academic-B8:	<i>Finance</i>	Zaal 2.60 (Engels)
	Academic-B9:	<i>Preferences and economic behavior</i>	Zaal 3.18 (Engels)
17.15-18.30	Borrel		

NB: Mocht u nog vragen hebben, neem dan gerust contact op met de organisatie via NED@cpb.nl.

De Nederlandse Economendag 2023 wordt mede mogelijk gemaakt door:

Plenaire sessie (09.30-10.30): AI en de arbeidsmarkt: Het einde van banen?

AI wordt gezien als de nieuwe technologische revolutie van deze tijd. Van de financiële sector tot de gezondheidszorg, overal gaan we de gevolgen van AI merken, zowel maatschappelijk als op de arbeidsmarkt. Zo verwacht de OESO dat een kwart van de banen volledig wordt overgenomen door AI. Als we ons niet goed voorbereiden op deze fundamentele verandering, bestaat het risico dat kansen worden gemist en risico's over het hoofd worden gezien. Wat denken experts over de toepassing van AI? Wat betekent AI voor arbeidsmarktkrachte, lonen en onze manier van werken? En welke rol kan Nederlandse overheid spelen om de AI-transitie in goede banen te leiden? Deze vragen bespreekt Lisa Schallenberg (NOS) met een panel bestaande uit Anna Salomons (UU), Jonneke Bolhaar (CPB) en Haroon Sheikh (WRR).

Parallel sessies A (11.15-12.30):

Beleid-A1: Versimpeling toeslagenstelsel Voorzitter: Christiaan Pelgrim (NRC)

Door de pijnlijke gevolgen van de kinderopvangtoeslagaffaire heeft het demissionaire kabinet de ambitie uitgesproken om de toeslagen af te schaffen, zodat mensen niet meer verdwalen in de ingewikkelde regelingen of te maken krijgen met hoge terugvorderingen. Het uitstellen van de gratis kinderopvang en de mislukte poging tot de invoering van normhuur laten zien dat afschaffing van het toeslagenstelsel niet makkelijk is en gepaard gaat met hoge uitvoeringskosten en grote inkomenseffecten. In deze sessie wordt niet alleen nader ingaan op welke stappen nodig zijn om de toeslagen af te schaffen en welke neveneffecten daarmee gepaard gaan, maar wordt ook stilgestaan bij de (vaak vergeten en net zo belangrijke) bestaanszekerheid van mensen.

Sprekers: Anna Custers (HvA); Jasper J. van Dijk (IPE); Miriam Gielen (ASEA);

Beleid-A2: Marktwerking op de huurmarkt? Voorzitter: Yentl Stutterheim (AFEP)

Lange wachtlijsten voor sociale huurwoningen en hoge huurquotes in de geliberaliseerde huursector: met name in de grote steden is het voor veel huishoudens steeds lastiger om een huurwoning te vinden die aan hun woonwensen voldoet. Dat de woningmarkt niet functioneert als een normale markt is niet verrassend – sommige onderdelen zijn al jaren gereguleerd. Het demissionaire kabinet leek in te zetten op méér overheidsinterventie in de markt, onder ander via prijsregulering van middenhuurwoningen – maar is dit maatschappelijk gezien de meest wenselijke oplossing? In deze sessie gaan we met experts in gesprek over de marktfalen op de huurmarkt, welke beleidsopties op tafel liggen en welke afruilen daarmee gepaard gaan.

Sprekers: Mirjam Bani (ING); Peter Boelhouwer (TU Delft); Christian Lennartz (PBL)

Beleid-A3: Arbeidsmigratie

Voorzitter: Olaf van Vliet (Universiteit Leiden)

Al sinds het tweede deel van de 20ste eeuw, hebben migratiestromen geleid tot demografische en sociale transformaties die het economische en politieke landschap van Nederland hebben veranderd. De arbeidsmarkt is sterk veranderd door de komst van onder andere kennismigranten, seizoenarbeiders en lager opgeleide migranten. Dit heeft geleid tot zeer relevante beleidsvragen over de invloed van deze migranten op de arbeidsmarkt. Zoals, wat is het effect van arbeidsmigranten op de lonen en de werkloosheid? Kunnen zij goed integreren in de Nederlandse arbeidsmarkt en samenleving? En is een hogere instroom van arbeidsmigranten een langdurige oplossing voor de structurele tekorten op de arbeidsmarkt?

Sprekers: Rits de Boer (Nederlandse Arbeidsinspectie), Monique Kremer (Adviesraad Migratie), Briitta van Staalduinen (Universiteit Leiden)

Beleid-A4: Groene groei of degrowth

Voorzitter: Jasper Lukkezen (ESB)

Decoupling bestaat echt: de economie groeit, terwijl de CO₂-emissies afnemen, zowel in productie als in consumptie. Toch kan inzetten op groene groei naïef zijn. De afname van CO₂-emissies gaat niet snel genoeg, de afname kan stikken nadat de eerste gemakkelijke slagen zijn gemaakt en de klimaatverandering kan plots versnellen. Harde grenzen aan de economie – degrowth – zijn daarom nodig. Wat weten we nu echt en wat is verstandig?

Sprekers: Paul de Beer (UvA), Anne Kervers (UvA, XR), Hans Stegeman (Triodos), Sander de Bruyn (PBL, CE Delft)

Beleid-A5: Digitale euro

Voorzitter: Marijn Jongsma (FD)

Dit jaar zijn er nieuwe stappen gezet naar de oprichting van een digitale euro. Naarmate er meer duidelijk wordt over het ontwerp van de digitale euro, zwelt ook de discussie over nut van zo'n digitaal betaalmiddel aan. Daarbij lijken twee kampen tegenover elkaar te staan. Enerzijds zijn er voorstanders van de digitale euro, die de huidige plannen soms zelfs onvoldoende ambitieus vinden en graag een grotere rol voor de digitale euro zouden zien. Anderzijds zijn er ook critici, die de digitale euro zien als een 'oplossing op zoek naar een probleem' en bovendien wijzen op potentieel stabiliteitsrisico's. In deze sessie zal worden besproken waarom instituties als DNB en de ECB een digitale euro willen uitbrengen en waarom zij bepaalde ontwerpkeuzes maken. Vervolgens zal duidelijk worden in welke mate deze plannen kunnen rekenen op instemming voor- en tegenstanders van de digitale euro en welke voorwaarden cruciaal zijn om dit project te laten slagen.

Sprekers: Ria Roerink (DNB); Wim Boonstra (VU / Rabobank); Rens van Tilburg (SFL)

Academic-A6: Firms and climate policies

Voorzitter: Sandra Phlippen (ABN AMRO, RUG)

Rik Rozendaal (TiU)

Market power, innovation, and the green transition

Konstantin Sommer (UvA)

Trade, Outsourcing and the Environment

Corjan Brink (PBL)

Descriptive economics for policy evaluation – the case of carbon pricing in the Netherlands

Academic-A7: Savings and wealth

Voorzitter: Rob Alessie (RUG)

Irene Simonetti (UvA)

Shocks to Occupational Pensions and Household Savings

Simon Toussaint (UU)

Household Wealth and its Distribution in the Netherlands, 1854–2019

Ed Westerhout (TiU)

Capital (Income) Tax Reform

Academic-A8: Labor supply

Voorzitter: Jan van Ours (EUR)

Mario Bernasconi (TiU)

Pension Reforms and Partial Retirement

Hans van Kippersluis (EUR)

Does Tightening Access to Childcare Aggravate Gender Inequalities in the Labour Market?

Benedikt Vogt (CPB)

COVID-19 Support for the Self-Employed in the Netherlands: Take-up and Economic-Effects

Academic-A9: Macro policy

Voorzitter: Anna Samarina (DNB)

Stephen Kho (DNB & UvA)

Deposit market concentration and monetary transmission: evidence from the euro area

Franc Klaassen (UvA)

How do governments respond to interest rates?

Maarten van Rooij (DNB)

The impact of high inflation on trust in national politics and central banks

Academic-A10: International linkages

Voorzitter: Charles van Marrewijk (UU)

Jan Brusselaers (VU)

How vulnerable is Europe to severe climate-related disasters abroad?

Lisa Timm (UvA)	<i>The impact of multinational enterprises in local labor markets: What drives the effect on domestic workers?</i>
Feicheng Wang (RUG)	<i>Mild Deglobalization: Foreign Investment Screening and Cross-Border Investment</i>

Poster sessie (13.00-14.00):

Paul Bokern (MU)	<i>The Convergent and External Validity of Risk Preference Elicitation Methods: Controlling for Measurement Error in a Large Population Sample</i>
Sander Lammers (CPB)	<i>Bank Funding, SME Lending and Risk Taking</i>
Nicole Jonker (DNB)	<i>The Use of Financial Apps: Privacy Paradox or Privacy Calculus?</i>
Gabriella Massenz (IFN)	<i>Tax Loss Carry-backs as Fiscal Stimulus: Evidence from Small Corporations</i>
Siavash Mohades (MU)	<i>Measuring Economic Uncertainty: Disentangling Firm, Sector and Aggregate Levels</i>
Simon Toussaint (UU)	<i>Heavy-Tailed Distributions are Log Gompertz, Not Pareto</i>
Stefan Wöhrmüller (UvA)	<i>Carbon taxation and precautionary savings</i>
Henrik Zaunbrecher (CPB)	<i>Buy-to-let investors, macroprudential policies and the housing market</i>

KVS Tinbergen lezing (14.00-15.30):

Hélène Rey (London Business School) “Machine learning and financial crises”

De Tinbergenlezing wordt dit jaar gegeven door Hélène Rey. Rey is een Franse econoom. Ze werkt als hoogleraar economie aan de London Business School. Ze heeft talloze invloedrijke studies gedaan op het gebied van de internationale macro-economie, met name op het gebied van financiële stabiliteit. In haar Tinbergenlezing zal ze laten zien hoe machine learning gebruikt kan worden om financiële crises jaren van tevoren te voorspellen. Haar studies werpen ook nieuw licht op de economische mechanismen achter financiële crises.

KVS-Penning voor beste proefschrift: Voorafgaand aan de Tinbergenlezing wordt de periodieke KVS Penning uitgereikt aan de PhD student die in de afgelopen drie jaar het beste proefschrift heeft geschreven en verdedigd in de economie. De prijs bestaat uit een penning en een geldbedrag van 4.000 euro. De juryleden zijn Anna Salomons, Pieter Gautier, Daan Ballegeer en Marcel Timmer, voorzitter is Bas ter Weel.

Parallel sessies B (16.00-17.15):

Beleid-B1: Een economische blik op de stikstofcrisis Voorzitter: Jetske Bouma (PBL)

De druk is hoog om de uitstoot van stikstof snel ingrijpend te verminderen in Nederland. De grootste bron van stikstofneerslag is de landbouw, met name de veeteelt. Hoe kunnen stikstofemissies vanuit de landbouw gereduceerd worden, terwijl boeren tegelijkertijd zicht blijven hebben op een gezonde bedrijfsvoering? Welke rol kan beprijzing van emissies daarin spelen? Wat zijn de economische vooruitzichten van een meer natuurinclusieve landbouw?

Sprekers: Jasper de Jong (Ministerie van Financiën), Krijn Poppe (Wageningen Economic Research), Jaap Sok (Wageningen University & Research)

Beleid-B2: Prijsplafond energie

Voorzitter: Machiel Mulder (RUG)

Afgelopen jaar werd onder stoom en kokend water een prijsplafond van gas en elektra opgezet. Het initieel geraamde kostenplaatje bedroeg ruim €20 mrd. Hoewel dat bedrag naar verwachting fors lager zal uitvallen door de gedaalde energieprijzen, is het mogelijk ook meer dan nodig was, als gevolg van de implementatiewijze. Daarom blijft het prijsplafond een veelbesproken beleidsinstrument. Critici wijzen onder andere op de ongerichtheid van het plafond en de negatieve gevolgen voor de marktwerking. Voorstanders roemen de snelheid waarmee het plafond tot stand is gekomen en wijzen op het gebrek aan goede alternatieven. In deze sessie gaan we dieper in op de voor- en nadelen van het prijsplafond. Welke elementen hadden beter gekund? Zijn er inderdaad aanwijzingen dat het plafond leidt tot minder concurrentie? En welke lessen trekken we hieruit, mochten de energieprijzen onverhoopt nog een keer tot grote hoogte stijgen?

Sprekers: Simon van Tartwijk (UvA); Camille van Niel (ACM); Sybe Noordermeer (Min. EZK)

Beleid-B3: Kansenongelijkheid onderwijs

Voorzitter: Karin Westerbeek (Onderwijsraad)

De afgelopen jaren zijn er steeds meer zorgen en discussies de over toenemende kansen ongelijkheid in het primair en voortgezet onderwijs. Het diploma van ouders bepaald steeds sterker op welk niveau hun kinderen terecht komen in het voorgezet onderwijs. Dit laat vaak talent onbenut en dus het is nadelig op individueel niveau en economisch inefficiënt. Tegelijkertijd kampt de sector met het lerarentekort, teruglopende onderwijsscores en is er een groeiende markt voor private bijlessen. Hoe kunnen we deze complexe problemen het beste aanpakken? En wat zijn de maatschappelijke en economische gevolgen van kansenongelijkheid?

Sprekers: Hans van Kippersluis (EUR), Maria Zumbuehl (CPB), Iliass El Hadioui (EUR en oprichter de Transformatieve School)

Beleid-B4: Internationale handel & industriepolitiek

Voorzitter: Michiel Sweers (Ministerie BuZa)

De toenemende geopolitieke fragmentatie kan grote gevolgen hebben voor de open economie die Nederland is. De recente diplomatieke conflicten over de chipmachines van ASML laten zien dat geopolitiek zelfs doordringt tot onze eigen sectoren. Deze sessie zal zich dus richten op de rol van internationale economische instituties in het geopolitieke speelveld, maar ook hoe Nederland en de EU zich moeten opstellen in deze vraagstukken rondom handelspolitiek. Hoe kunnen we ons effectief weren tegen economische dwang en wat mag dat kosten? Moeten we meer actieve industriepolitiek bedrijven om onze afhankelijkheid van het buitenland te verminderen? Hoe zorgen we dat Europa niet achterop raakt in geopolitiek race om grondstoffen en nieuwe technologie?

Sprekers: Gardien Meijerink (CPB); Steven Brakman (RUG); Rem Korteweg (Clingendael)

Beleid-B5: Negatieve emissies

Voorzitter: Roel Schoenmakers (EZK)

Om een *net-zero* economie te realiseren zijn emissiereducties vermoedelijk niet genoeg: sommige uitstoot is moeilijk, zo niet onmogelijk, te voorkomen. Om deze uitstoot te compenseren zijn negatieve emissies nodig: processen die het CO₂-gehalte in de atmosfeer verlagen. In *net-zero* scenario's van onder meer het IPCC zijn na 2050 op immense schaal negatieve emissies verondersteld. In deze sessie onderzoeken we hoe negatieve emissies werken, en of ze wel op grote schaal uitvoerbaar en wenselijk zijn. Ook kijken we welk (economisch) beleid er nodig is om negatieve emissies aan te jagen. Hoe zorgen we dat er een markt ontstaat voor negatieve emissies? Welke vormen van beprijzing, normering en subsidiëring zijn nodig? En hoe voorkomen we dat de mogelijkheid van negatieve emissies de verduurzaming van de economie in de weg gaat staan?

Sprekers: Marc Londo (NVDE/Taskforce Negatieve Emissies); Maarten de Vries (CE Delft); Heleen de Coninck (TU Eindhoven)

Academic-B6: Data and data science

Voorzitter: Anna Salomons (UU)

Lily Davies (CPB)

Predicting Firm Exits with Machine Learning: Implications for Selection into COVID-19 Support and Productivity Growth

Mark Kattenberg (CPB)

Estimating causal forests in a difference-in-differences research design

Patricia Prüfer (Centerdata)

How important are user-generated data for search result quality?

Academic-B7: Micro policy

Voorzitter: Trudie Schils (MU)

Mariët Bogaard (MU)

Student Performance during the COVID-19 Pandemic

Brian Korthout (MU)

Expectations towards Higher Education: does Parental Education Matter?

Heike Vethaak (LU)

The Effects of Application Processing Times and Prepayments on Welfare Receipt and Employment

Academic-B8: Finance

Voorzitter: Abe de Jong (RUG)

Xu Lin (UvA)

The Social Cost of Carbon under Climate Volatility Risk

Vinzenz Peters (MU)

George Bailey Meets the Tempestates: How Local Finance Strengthens Economic Resilience Through Extreme Weather Events

Fien van Solinge (CPB)

European Insolvency Law and Firm Leverage

Academic-B9: Preferences and economic behavior Voorzitter: Joep Sonnemans (UvA)

Carin van der Cruijssen (DNB)

Uncovering the digital payment divide: understanding the importance of cash for groups at risk

Jorgo Goossens (RU, TiU)

Are risk preferences stable for impactful financial decisions?

De Nederlandse Economedag wordt georganiseerd door:

Centraal Planbureau (CPB), De Nederlandsche Bank (DNB), Economische Statistische Berichten (ESB), Koninklijke Vereniging voor de Staatshuishoudkunde (KVS), Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (MinEZK), Ministerie van Financiën (MinFin), Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (MinSZW), Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), Universiteit Leiden (LU).

De Nederlandse Economedag is dankbaar voor de gastvrijheid van de Universiteit Leiden.